

ความรับผิดชอบทางละเมิดของผู้ประกอบวิชาชีพ

นางสาวศิณีมาต เกียรติกังวาลไกล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ. ศ. 2532

ISBN 974-569-937-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

15561

I 17497942

PROFESSIONAL TORT LIABILITY

Miss. Sineenart Kiatkungwalklai

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

1989

ISBN 974-569-937-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความรับผิดชอบทางละเมิดของผู้ประกอบวิชาชีพ

โดย

นางสาวศิณีมาต เกียรติกั้ววาฬไกล

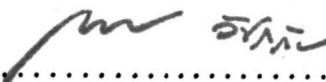
ภาควิชา

นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

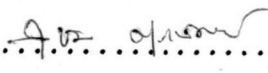
รองศาสตราจารย์สุชม สุภนิตย์

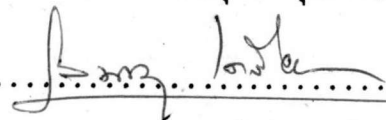
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วิชัยภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุผานิต เกียรติสมเกียรติ)

.... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์สุชม สุภนิตย์)

.... กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.วิษณุ เกร็องงาม)

.... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยวิทย์ ยอดมณี)

.... กรรมการ
(อาจารย์คัมภีร์ แก้วเจริญ)

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ
รองศาสตราจารย์สุภมิต์ ศุภนิติย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำ
และข้อคิดเห็นต่าง ๆ ตลอดจนได้ทำการตรวจและปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ของผู้เขียน
มาด้วยดีตลอด

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุวัฒิต เกิดสงมเกียรติ
ศาสตราจารย์ ดร. วิษณุ เครืองาม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชาญวิทย์ ยอดมณี และอาจารย์
กัมภีร์ แก้วเจริญ ที่ได้กรุณาสละเวลามาเป็นประธานกรรมการและกรรมการสอบ
วิทยานิพนธ์ นอกจากนี้ขอขอบพระคุณคุณสุณี ทนาวรกิจ ซึ่งได้ให้ความช่วยเหลือในการ
รวบรวมและจัดทำบรรณานุกรมให้แก่ผู้เขียน และอาจารย์เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์
ผู้ซึ่งได้ให้คำปรึกษาแก่ผู้เขียน ตลอดจนขอขอบพระคุณท่านผู้ซึ่งได้ให้ความช่วยเหลือ และ
ให้กำลังใจแก่ผู้เขียนซึ่งผู้เขียนมิได้กล่าวนามมา ณ ที่นี้ด้วยอย่างยิ่ง

ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิทยานิพนธ์นี้คงจะมีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา
วิชากฎหมายอยู่บ้างไม่ว่ามากก็น้อย ซึ่งผู้เขียนขอมอบให้แก่บิดา มารดา ผู้ซึ่งได้ให้การสนับสนุน
และให้กำลังใจแก่ผู้เขียนเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา และบรรดาคณาจารย์ทุกท่านผู้ซึ่งประสิทธิ์
ประสาทวิชากฎหมายให้แก่ผู้เขียน ส่วนขอบพระคุณทั้งหมดของวิทยานิพนธ์นี้ ผู้เขียนขอน้อมรับไว้
แต่เพียงผู้เดียว.

ศิษย์มาด เกียรติภักษ์วาฬไกล

พิมพ์ต้นฉบับบทความวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ที่นี้มา เกี่ยวรติกั้ววาฟไกล : ความรับผิดชอบทางละเมิดของผู้ประกอบวิชาชีพ
(PROFESSIONAL TORT LIABILITY) อ.ที่ปรึกษา : รศ.สุชม ฤทธิชัย, 119 หน้า.

ผู้ประกอบวิชาชีพเป็นบุคคลซึ่งอยู่ในสถานะที่จะต้องใช้ความชำนาญและความเชี่ยวชาญในการประกอบวิชาชีพให้ได้ตามมาตรฐานวิชาชีพและหากผู้ประกอบวิชาชีพมิได้ใช้ความระมัดระวังในการประกอบวิชาชีพโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่มีการนำเทคนิคใหม่ ๆ หรือเทคนิคขั้นสูงมาใช้ในการประกอบวิชาชีพ อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อกฎหมายหรือสาธารณชนทั่วไป ดังนั้นเมื่อผู้ประกอบวิชาชีพประกอบวิชาชีพด้วยความประมาทเลินเล่อจนเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายต่อประชาชนจึงก่อให้เกิดปัญหาในการพิจารณาความรับผิดชอบทางละเมิดของผู้ประกอบวิชาชีพ จากหลักเกณฑ์ความรับผิดเพื่อละเมิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 420 โจทก์ประสบกับความยากลำบากในการพิสูจน์องค์ประกอบในส่วนของ "ความประมาทเลินเล่อ" ของผู้ประกอบวิชาชีพ ทั้งนี้เพราะผู้เสียหายซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาไม่อาจหยั่งรู้ถึงหลักการหรือมาตรฐานในการปฏิบัติงานในวิชาชีพที่มีอยู่ในวิชาชีพนั้น ๆ ของผู้ประกอบวิชาชีพได้ ประกอบกับในปัจจุบันนี้ยังไม่มีการกำหนดมาตรฐานวิชาชีพแต่ละวิชาชีพไว้ชัดเจน ส่วนกฎหมายควบคุมวิชาชีพที่มีอยู่ในปัจจุบันนี้เพียงแต่กำหนดวิธีการออกใบอนุญาตและกำหนดความประพฤติหรือจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพเท่านั้น

ผู้เขียนจึงเห็นควรเสนอแนะให้มีการกำหนดมาตรฐานวิชาชีพเฉพาะวิชาชีพที่น่าจะกำหนดเป็นมาตรฐานการประกอบวิชาชีพไว้ได้ไว้ในกฎหมายควบคุมวิชาชีพเพื่อให้ผู้ประกอบวิชาชีพเป็นผู้มีภาระการพิสูจน์ว่าตนได้ปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพแล้ว และเพื่อให้โจทก์ผู้เสียหายสามารถอ้างได้ว่าจำเลยมิได้ปฏิบัติตามกฎหมายอันมีที่ประสงค์เพื่อจะปกป้องบุคคลอื่นและความเสียหายที่เกิดจากการฝ่าฝืนกฎหมายดังกล่าวอันเป็นหลักเกณฑ์บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 422 ซึ่งเป็นบทสันนิษฐานความผิดอันจะช่วยให้การนำสืบพิสูจน์ความเสียหายของโจทก์ง่ายขึ้น กล่าวคือ โจทก์ไม่มีการพิสูจน์ความผิดของจำเลยในประเด็นจงใจหรือประมาทเลินเล่อคงเหลือแต่การนำสืบว่ามี การฝ่าฝืนมาตรฐานและมีความเสียหายเกิดขึ้นเนื่องจากการฝ่าฝืนเช่นนั้น ส่วนจำเลยจะต้องพิสูจน์หักล้างว่าตนได้ใช้ความระมัดระวังและทำตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพนั้น ๆ แล้ว จึงจะพ้นความรับผิด

ภาควิชา ..... นิติศาสตร์
สาขาวิชา ..... นิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

SINEENART KIATKUNGWALKLAI : PROFESSIONAL TORT LIABILITY : ASSOC.
PROF. SUSOM SUPANIT, 119 pp.

Professionals are the qualified persons who suppose to use their skill and expertise in practising their business to reach the professional standard. Damages are likely to be occurred to their counterparts or general public, if reasonable care is not employed by the professionals, particularly in the case of the using of new and advanced techniques. Careless professionals who cause damages to the public also cause problem in determining their profession tort liability. From the tort liability principle in the Civil and Commercial Code, Article 420, it is difficult to prove the element of the professionals' "negligence", because the effected who are laypersons cannot discern the principle or the standard of such professions. And there is not a clear cut standard description of each profession at present. The current Profession Regulated Law determines only the procedure of license giving and the professionals' conduct.

Therefore, it is hereby proposed that the professional standard of some professions should be determined in the Profession Regulated Law to render the professionals. So that the burden of proof can be shift from the plaintiff to the professionals that they practise their business in accordance with the professional standard, and the plaintiff can argue that the defendant does not practise his business as determined by the law, of which intention is to protect others, which is the principle prescribed in the Civil and Commercial Code, Article 422 . This provision is the presumption of fault that will much assist in proving the plaintiff's damage. That is to say, the plaintiff does not have the burden of proof towards the defendant's wilfulness or negligence. He has only to prove that there is an infringement of professional standard and there is the damage from such infringement. And the defendant has only to prove that he practises his profession with reasonable care and meet the professional standard so as to exonerate himself from the tort liability.

ภาควิชา ..... นิติศาสตร์
สาขาวิชา ..... นิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิติกร ..... *Sineenart*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... *Susom Supanit*

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตและวิธีการวิจัย	3
แนวเหตุผล ทฤษฎีที่สำคัญ หรือสมมติฐาน	4
ประโยชน์ที่จะได้จากการวิจัย	5
บทที่ 2 ความรับผิดชอบละเมิดของผู้ประกอบวิชาชีพในต่างประเทศ ..	6
2.1 ลักษณะของวิชาชีพ (The Nature of Professions)	6
2.2 หลักเกณฑ์ทั่วไปของความรับผิดชอบละเมิดของผู้ประกอบ วิชาชีพในระบบกฎหมาย Common Law และ Civil Law	9
ในระบบ Common Law	10
ในระบบ Civil Law	45
บทที่ 3 ความรับผิดชอบละเมิดของผู้ประกอบวิชาชีพในประเทศไทย ..	55
3.1 ความหมายและคำจำกัดความของคำว่า "ผู้ประกอบวิชาชีพ" ตามกฎหมายควบคุมผู้ประกอบวิชาชีพและหลักการทั่วไปของ กฎหมายควบคุมผู้ประกอบวิชาชีพ	55
3.2 ความรับผิดชอบละเมิดของผู้ประกอบวิชาชีพตามประมวล กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 420	61
3.2.1 กระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อต่อบุคคลอื่น โดยผิดกฎหมาย	63

3.2.2	ต้องมีความเสียหายและความสัมพันธ์ระหว่าง การกระทำและผลเสียหาย	76
3.3	ความรับผิดโดยเด็ดขาด (Strict Liability) ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์	83
3.4	บทสันนิษฐานความผิด (Presumption of Fault) ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 422	87
บทที่ 4	วิเคราะห์หลักเกณฑ์ความรับผิดทางละเมิดของผู้ประกอบวิชาชีพ ในระบบ Common Law	91
	ในระบบ Civil Law	98
บทที่ 5	บทสรุปและข้อเสนอแนะ	107
	บรรณานุกรม	113
	ประวัติผู้เขียน	119